

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.032.05.2018

Pan
Maciej Awizeń
Starosta Kłodzki
ul. Okrzei 1
57-300 Kłodzko

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/027 „Zmiany w systemie oświaty”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Kłodzku ¹ , ul. Okrzei 1, 57-300 Kłodzko.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Maciej Awiżeń, Starosta Kłodzki od dnia 3 grudnia 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Przygotowanie i wdrożenie zmian w systemie oświaty.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2018 (do czasu zakończenia kontroli, tj. 14 grudnia 2018 r.), oraz okres wcześniejszy, jeżeli miał wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Marian Karbarz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/238/2018 z dnia 16 listopada 2018 r.

(akta kontroli str. 1, 2-6)

¹ Dalej: „Starostwo”.

² Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.; dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Przygotowując się do wdrożenia zmian w systemie oświaty, w Starostwie przeprowadzono analizę potrzeb związanych z planowanym przyjęciem większej liczby uczniów w roku szkolnym 2019/2020. Opracowano również wstępną prognozę liczby niezbędnych miejsc w oddziałach klas I szkół ponadpodstawowych. Szkoły, dla których organem prowadzącym był powiat kłodzki, funkcjonowały na podstawie aktualnej uchwały Rady Powiatu Kłodzkiego w sprawie planu sieci szkół publicznych, a przepisy reorganizujące tę sieć przyjęto w obowiązującym trybie i wymaganym terminie. Planowane i zrealizowane zmiany w strukturze szkół wynikały z regulacji określonych w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo Oświatowe*⁴.

W Starostwie ustalono, że dyrektorzy szkół dla których organem prowadzącym jest powiat kłodzki będą w stanie utworzyć w roku szkolnym 2019/2020 w sumie 66 oddziałów klas I dla uczniów z terenu powiatu kłodzkiego. Jednakże tak przygotowana oferta, obejmująca 2108 miejsc w klasach I, zabezpieczy jedynie 85,8% miejsc dla absolwentów tzw. „podwójnego rocznika”, których liczba w roku szkolnym 2018/2019 wyniesie 2458 osób. W ocenie NIK taka sytuacja może powodować trudności w dostaniu się tych absolwentów do wybranych szkół, a w konsekwencji może stworzyć ryzyko pogorszenia organizacji i warunków nauczania.

W powiecie kłodzkim nie przewidziano realizacji dodatkowych przedsięwzięć związanych z wprowadzeniem reformy oświaty, poza wydatkami przeznaczonymi na oświatę w uchwałach budżetowych na poszczególne lata. Należy zaznaczyć, że szkoły prowadzone przez powiat kłodzki nie zgłaszały potrzeb finansowych, lokalowych i kadrowych, ukierunkowanych na umożliwienie przyjęcia zwiększonej liczby uczniów w kolejnym roku szkolnym bez pogorszenia warunków nauczania. W tej sytuacji Starostwo nie kierowało do dyrektorów szkół zaleceń dotyczących dostosowania warunków lokalowych i wyposażenia, a także możliwości kadrowych do potrzeb kształcenia absolwentów gimnazjów i szkół podstawowych. Nie przewidziano również zmiany oferty edukacyjnej szkół w związku z naborem na rok szkolny 2019/2020.

Do zakończenia kontroli⁵ nie zostały określone potrzeby kadrowe szkół prowadzonych przez powiat kłodzki na rok szkolny 2019/2020, nie przeprowadzono również analizy potrzeb kadrowych w tych szkołach w związku ze zmianami w systemie oświaty, w szczególności przewidywanym przyjęciem tzw. „podwójnego rocznika”.

Ponadto w sprawozdaniach o realizacji zadań oświatowych, składanych Radzie Powiatu Kłodzkiego przez Zarząd Powiatu Kłodzkiego, nie prezentowano danych w zakresie dotyczącym prognozowanej liczby uczniów klas I, co – zdaniem NIK – nie sprzyjało uzyskaniu pełnego obrazu stanu potrzeb oświatowych w powiecie kłodzkim.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 60, ze zm.; dalej: „ustawa wprowadzająca Prawo oświatowe”.

⁵ W dniu 14 grudnia 2018 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

Przygotowanie i wdrożenie zmian w systemie oświaty

Opis stanu faktycznego

1. W roku szkolnym 2018/2019 powiat kłodzki prowadził 14 placówek oświatowych, tym sześć zespołów szkół⁶, pięć szkół/ośrodków specjalnych⁷, cztery poradnie psychologiczno-pedagogiczne⁸ oraz jedną placówkę opiekuńczo wychowawczą⁹. Ponadto powiat kłodzki udzielał dotacji oświatowej 27 szkołom i placówkom niepublicznym.

(akta kontroli str. 27-30)

W powiecie kłodzkim nie utworzono jednostki do obsługi ekonomiczno-finansowej szkół i placówek oświatowych, obsługa ta prowadzona była przez komórkę organizacyjną Starostwa - Wydział Oświaty. Wicestarosta Kłodzki podał, że utworzenie takiej jednostki jest planowane od 1 września 2019 r.

(dowód: akta kontroli str. 24-26, 360-364)

Po 1 września 2017 r. w strukturze poszczególnych szkół powiatu kłodzkiego dokonano zmian wynikających z przepisów *ustawy wprowadzającej Prawo oświatowe*, ponadto od 1 września 2017 r. przekazano do prowadzenia gminie Bystrzyca Kłodzka Liceum Ogólnokształcące w Bystrzycy Kłodzkiej.

(akta kontroli str. 271-281)

Z dniem 1 września 2019 r. zaplanowano likwidację gimnazjów specjalnych wchodzących w skład zespołów szkół specjalnych, a także przekształcenie liceów ogólnokształcących wchodzących w skład zespołów szkół w czteroletnie licea ogólnokształcące oraz techników wchodzących w skład zespołów szkół w pięcioletnie technika.

Zgodnie z wyjaśnieniami Wicestarosty Kłodzkiego, poza przekształceniami dokonywanymi z mocy prawa, w szkołach powiatowych nie planuje się innych zmian organizacyjnych.

(akta kontroli str. 360-364)

2. Na podstawie art. 213 *ustawy wprowadzającej Prawo oświatowe*, w dniu 22 lutego 2017 r. Rada Powiatu Kłodzkiego podjęła uchwałę¹⁰ w sprawie projektu dostosowania sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych do nowego ustroju szkolnego, wprowadzonego *ustawą Prawo Oświatowe*. Uchwała zawierała w załączniku nr 1 plan sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych, prowadzonych przez powiat kłodzki z uwzględnieniem szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych mających siedzibę na terenie powiatu kłodzkiego prowadzonych przez inne organy jednostek samorządu terytorialnego (jst). W szkołach nie dokonano przekształceń jednego typu szkoły w inny (np. przekształcenie gimnazjum w szkołę podstawową). Wszystkie gimnazja będą wygaszane z mocy ustawy do 31 sierpnia

⁶ Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. prof. W. Żenczykowskiego w Kłodzku, Kłodzka Szkoła Przedsiębiorczości w Kłodzku, Zespół Szkół Ogólnokształcących im. B. Chrobrego w Kłodzku, Noworudzka Szkoła Techniczna w Nowej Rudzie, Regionalna Szkoła Turystyczna w Polanicy-Zdrój, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. prof. S. Kaliskiego w Bystrzycy Kłodzkiej.

⁷ Zespół Szkół Specjalnych w Kłodzku, Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna w Kłodzku, Zespół Placówek Socjoterapeutycznych w Kłodzku, Zespół Szkół Specjalnych w Nowej Rudzie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Długopolu-Zdroju.

⁸ Funkcjonujące w strukturze Powiatowego Centrum Doradztwa i Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i zlokalizowane w Kłodzku, Nowej Rudzie, Bystrzycy Kłodzkiej, Dusznikach-Zdroju.

⁹ Dom Wczasów Dziecięcych w Dusznikach-Zdroju.

¹⁰ Uchwała Rady Powiatu Kłodzkiego nr II/6/2017 z dnia 22 lutego 2017 r.

2019 r. Szkoły zasadnicze zawodowe przekształciły się w branżowe szkoły I stopnia, szkoły podstawowe sześcioletnie przekształciły się w szkoły podstawowe ośmioletnie, trzyletnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy dla uczniów upośledzonych w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi przekształciły się w szkoły specjalne przysposabiające do pracy, szkoły policealne dla dorosłych przekształciły się w szkoły policealne dla dorosłych w rozumieniu art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f *ustawy wprowadzającej Prawo Oświatowe*. Uchwały przekształceniowe stanowiły jednocześnie akty założycielskie tych szkół. W załączniku uchwały zawarty został projekt planu sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych, prowadzonych przez powiat kłodzki z uwzględnieniem szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych mających siedzibę na terenie powiatu kłodzkiego prowadzonych przez inne organy jst od dnia 1 września 2019 r., czyli po okresie działania przepisów przejściowych.

(akta kontroli str. 218-230)

Projekt uchwały Rady Powiatu Kłodzkiego w sprawie sieci szkół został skierowany do zaopiniowania przez związki zawodowe oraz Dolnośląskiego Kuratora Oświaty we Wrocławiu. Przesłana w dniu 20 marca 2017 r. warunkowa, pozytywna opinia Kuratora Oświaty zobowiązywała powiat kłodzki, jako organ prowadzący szkoły, do zastosowania wniesionych uwag. Na wprowadzenie zmian do uchwały w sprawie sieci szkół, wyznaczony został termin 31 sierpnia 2019 r.

(akta kontroli str. 218-257)

Wicestarosta Kłodzki wskazał, że powiat kłodzki jest w trakcie procedowania przyjmowania uchwał porządkujących sytuację prawną szkół i placówek wskazanych w uwagach Dolnośląskiego Kuratora Oświaty. Na próby podjęcia uchwał porządkujących sytuację prawną szkół (wskazaną w opinii Kuratora Oświaty), Kurator Oświaty odmówił wydania opinii w sprawie przesłanych uchwał z powodu przekroczenia terminu dostarczenia uchwał do Kuratorium Oświaty, w związku z tym nie podjęto uchwał porządkujących do 31 sierpnia 2018 r. W dniu 20 listopada 2018 r. Zarząd Powiatu Kłodzkiego przyjął do procedowania uchwały dotyczące zastosowania się do zaleceń Kuratora Oświaty i dostosowanie do stanu faktycznego i prawnego. Wicestarosta Kłodzki nadmienił, że „do 28 lutego 2019 r. uchwały zostaną przesłane do zaopiniowania przez Kuratora Oświaty. Po uzyskaniu pozytywnej opinii Kuratora Oświaty zostaną podjęte przez Radę Powiatu Kłodzkiego uchwały pozwalające na wypełnienie warunków postawionych przez Kuratora Oświaty w sprawie pozytywnego zaopiniowania uchwały o sieci szkół, (...) od 1 września 2019 r. szkoły będą funkcjonować wg. propozycji sieci szkół zamieszczonej w załączniku nr 2 do uchwały z 28 lutego 2017 r. oraz zmian dokonanych po zaleceniach Dolnośląskiego Kuratora Oświaty, do 30 listopada 2019 r. zostanie podjęta uchwała o sieci szkół potwierdzająca przekształcenia szkół na mocy ustawy wprowadzającej Prawo Oświatowe oraz uchwały stwierdzające przekształcenie trzyletnich liceów w czteroletnie licea, czteroletnich techników w pięcioletnie technika, które będą stanowić dla tych szkół akty założycielskie”.

(akta kontroli str. 258-270, 360-364)

3. W związku z wprowadzonymi zmianami w sieci szkół, powiat kłodzki prawidłowo przeprowadził proces aktualizacji wydawanych zezwoleń na funkcjonowanie szkół prowadzonych przez podmioty inne niż jst, oraz przeprowadził proces aktualizacji ewidencji szkół niepublicznych, związany z reorganizacją szkół. W dniu 18 lipca 2017 r. zaktualizowano ww. ewidencję poprzez wpisy:

- Szkoły Podstawowej Specjalnej im. Św. Zeli i Ludwika Martin w Ścinawce Dolnej¹¹, po przekształceniu w ośmioletnią szkołę podstawową i włączeniu do niej dotychczasowego Niepublicznego Gimnazjum w Ścinawce Dolnej prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr Św. Teresy od Dzieciątka Jezus,
- Szkoły Podstawowej Specjalnej w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Polanicy-Zdroju¹², po przekształceniu w ośmioletnią szkołę podstawową,
- Niepublicznej Szkoły Podstawowej Specjalnej prowadzonej przez Siostry Franciszki w Odrzychowicach Kłodzkich¹³, po przekształceniu w ośmioletnią szkołę podstawową.

(akta kontroli str. 310-316)

4. W roku szkolnym 2016/2017 do klas I szkół ponadgimnazjalnych powiatu kłodzkiego uczęszczało 1037 uczniów. Z kolei w roku szkolnym 2017/2018 było to 971 uczniów (w 34 oddziałach, średnia liczba uczniów w oddziale wynosiła 28), a w roku szkolnym 2018/2019 – 949 uczniów (w 35 oddziałach, średnia liczba uczniów w oddziale wynosiła 27)¹⁴. W Starostwie brak było danych dotyczących liczby szesnastolatków zamieszkałych na terenie powiatu kłodzkiego.

(akta kontroli str. 318, 365-366)

5. W oparciu o zebrane przez Wydział Oświaty Starostwa dane z poszczególnych gmin powiatu kłodzkiego oraz informacje przekazane przez dyrektorów poszczególnych szkół, w klasach I zaplanowano na rok szkolny 2019/2020 łącznie 2108 miejsc w 66 oddziałach (liczących średnio po 32 uczniów), tj.:

- w liceach ogólnokształcących, łącznie 600 miejsc (po 300 dla absolwentów gimnazjów i szkół podstawowych);
- w technikum, łącznie 1088 miejsc (po 544 dla absolwentów gimnazjów i szkół podstawowych);
- w szkołach branżowych, łącznie 420 miejsc (po 210 dla absolwentów gimnazjów i szkół podstawowych).

Natomiast w latach 2017-2019, nabór do szkół w klasach I przedstawiał się następująco:

- w roku szkolnym 2017/2018: przyjęto ogółem 935 uczniów (do 34 oddziałów), w tym: do liceów ogólnokształcących - 263, do technikum - 507, a do szkół branżowych I stopnia - 165 uczniów;
- w roku szkolnym 2018/2019: przyjęto ogółem 958 uczniów (do 35 oddziałów), w tym: do liceów ogólnokształcących - 280, do technikum - 519, a do szkół branżowych I stopnia - 159 uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 365-366)

W roku szkolnym 2018/2019, na terenie powiatu kłodzkiego, liczba uczniów w klasach VIII szkół podstawowych wynosi 1315 osób, a w III klasach gimnazjalnych - 1143, tj. łączna liczba absolwentów rocznika 2018/2019 wyniesie 2458 osób. W tej sytuacji, w porównaniu z zaplanowaną liczbą 2108 miejsc w szkołach prowadzonych przez powiat kłodzki, pokrycie zapotrzebowania na miejsca w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu kłodzkiego zostanie zapewnione na poziomie 85,8% potrzeb.

(dowód: akta kontroli str. 369)

¹¹ Prowadzonej przez Zgromadzenie Sióstr Św. Teresy od Dzieciątka Jezus.

¹² Prowadzonej przez Zgromadzenie Sióstr Św. Józefa Prowincja Wrocławska.

¹³ Prowadzonej przez Prowincję Polską Zgromadzenia Sióstr Pielęgniarek Trzeciego Zakonu Regularnego Św. Franciszka.

¹⁴ Stan na koniec września każdego roku.

Z wyjaśnień Dyrektor Wydziału Oświaty Starostwa wynikało, że około 80-85% uczniów powiatu kłodzkiego rozpoczyna naukę w szkołach prowadzonych przez powiat kłodzki, a pozostali uczniowie wybierają szkoły prowadzone przez inne podmioty¹⁵.

(akta kontroli str. 368-369)

Liczba uczniów klas pierwszych w szkołach prowadzonych przez powiat kłodzki w porównaniu do liczby absolwentów gimnazjów ogółem, w poszczególnych latach przedstawiała się następująco:

- w roku szkolnym 2015/2016 na 1315 absolwentów gimnazjum naukę w szkołach prowadzonych przez powiat wybrało 1025 uczniów, co stanowiło 78,9%, w tym: 33% absolwentów wybierało liceum ogólnokształcące, 56% technika, a 11% szkoły branżowe I stopnia,
- w roku szkolnym 2016/2017 na 1226 absolwentów gimnazjum naukę w szkołach prowadzonych przez powiat wybrało 1007 uczniów, co stanowiło 82,1%, w tym: 30% absolwentów wybrało liceum ogólnokształcące, 60% technika, a 10% szkoły branżowe I stopnia,
- w roku szkolnym 2018/2019 na 1180 absolwentów gimnazjum naukę w szkołach prowadzonych przez powiat wybrało 1008 uczniów, co stanowiło 85,4%, w tym: 33% absolwentów wybrało liceum ogólnokształcące, 52% technika, a 15% szkoły branżowe I stopnia.

(akta kontroli str. 317)

W analizowanym okresie absolwenci z terenu powiatu kłodzkiego wybierali najczęściej niżej wymienione szkoły ponadgimnazjalne oraz profile klas, odpowiednio:

- w roku szkolnym 2016/2017:
  - Technikum w Regionalnej Szkole Turystycznej w Polanicy Zdroju - technik żywienia i usług gastronomicznych,
  - Technikum w Noworudzkiej Szkole Technicznej w Nowej Rudzie - technik pojazdów samochodowych,
  - Technikum nr 1 w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Kłodzku - technik logistyk,
  - Technikum nr 2 w Kłodzkiej Szkole Przedsiębiorczości w Kłodzku - technik informatyk,
  - Zasadnicza Szkoła Zawodowa/Branżowa Szkoła I Stopnia w Noworudzkiej Szkole Technicznej w Nowej Rudzie - klasa o profilu wielozadaniowym,
  - Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2/Branżowa Szkoła I Stopnia nr 2 w Kłodzkiej Szkole Przedsiębiorczości w Kłodzku – klasa o profilu wielozadaniowym;
- w roku szkolnym 2017/2018:
  - Technikum w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Bystrzycy Kłodzkiej, klasa o profilu technik informatyk,
  - Technikum w Regionalnej Szkole Turystycznej w Polanicy Zdroju - technik żywienia i usług gastronomicznych,
  - Technikum w Noworudzkiej Szkole Technicznej w Nowej Rudzie – technik hotelarstwa,

¹⁵ Szkoły ponadpodstawowe funkcjonujące na terenie powiatu kłodzkiego, prowadzone przez inne organy prowadzące: LO, przez Gminę Bystrzyca Kłodzka; Zespół Szkół Publicznych im. Jana Pawła II (LO, technikum, branżowa szkoła I stopnia), przez Miasto Kudowa Zdrój; LO Mistrzostwa Sportowego, przez Miasto Duszniki Zdrój; LO im. A. Zawady, przez Gminę Łądek Zdrój; Zespół Szkół Samorządowych (LO, technikum, branżowa szkoła I stopnia), przez Gminę Stronie Śląskie; Zespół Szkół Agrotechnicznych w Bożkowie (technikum, branżowa szkoła I stopnia), przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, oraz niepubliczne: LO „Medical” w Kłodzku, LO w Zespole Szkół Alternatywnych w Kłodzku, LO w Zespole Szkół Społecznych w Kłodzku.

- Technikum nr 1 w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Kłodzku - technik logistyk,
- Technikum nr 2 w Kłodzkiej Szkole Przedsiębiorczości w Kłodzku - technik informatyk,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa/Branżowa Szkoła I Stopnia w Noworudzkiej Szkole Technicznej w Nowej Rudzie - klasa o profilu wielozadaniowym,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2/Branżowa Szkoła I Stopnia nr 2 w Kłodzkiej Szkole Przedsiębiorczości w Kłodzku – klasa o profilu wielozadaniowym;
- w roku szkolnym 2018/2019:
  - Technikum w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Bystrzycy Kłodzkiej, klasa o profilu technik informatyk,
  - Technikum w Regionalnej Szkole Turystycznej w Polanicy Zdroju - technik obsługi turystycznej,
  - Technikum w Noworudzkiej Szkole Technicznej w Nowej Rudzie - technik grafiki i poligrafii cyfrowej,
  - Technikum nr 1 w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Kłodzku - technik logistyk,
  - Branżowa Szkoła I Stopnia w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Bystrzycy Kłodzkiej - klasa o profilu wielozadaniowym,
  - Zasadnicza Szkoła Zawodowa/Branżowa Szkoła I Stopnia w Noworudzkiej Szkole Technicznej w Nowej Rudzie - klasa o profilu wielozadaniowym,
  - Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2/Branżowa Szkoła I Stopnia nr 2 w Kłodzkiej Szkole Przedsiębiorczości w Kłodzku – kucharz, oraz klasa o profilu wielozadaniowym.

(akta kontroli str. 319-320)

Do dnia zakończenia kontroli, oferta edukacyjna na rok 2019/2020, dla szkół prowadzonych przez powiat kłodzki, nie została opracowana. Wicestarosta Kłodzki wskazała, że: a) dyrektorzy szkół nie będą tworzyć nowych kierunków kształcenia w przyszłym roku szkolnym; b) w lutym 2019 r. zostanie podjęta przez Zarząd Powiatu Kłodzkiego uchwała w sprawie ustalenia liczby oddziałów klas pierwszych w roku szkolnym 2019/2020; c) w marcu 2019 r. zostaną podane do publicznej wiadomości szczegółowe informacje dotyczące rekrutacji do szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Kłodzki.

(akta kontroli str. 360-364)

Łączna liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu kłodzkiego wyniosła: 3997 w roku szkolnym 2016/2017, 3356 w roku szkolnym 2017/2018 i 3291 w roku szkolnym 2018/2019, z czego uczniowie klas I (w liczbie odpowiednio: 1037, 971 i 949) stanowili w każdym roku odpowiednio: 30,9%, 28,9% i 28,8%.

(akta kontroli str. 60, 92, 137, 318)

W poszczególnych latach szkolnych 2016/2017-2018/2019 do szkół ponadgimnazjalnych kandydowało odpowiednio: 1315, 1226 i 1180 uczniów, natomiast przyjętych zostało odpowiednio: 1025, 1007 i 1008 uczniów. Na rok szkolny 2019/2020 szkoły prowadzone przez powiat kłodzki są przygotowane na przyjęcie 2108 uczniów w 66 oddziałach.

(akta kontroli str. 317, 365-370)

W roku szkolnym 2016/2017 na terenie powiatu kłodzkiego funkcjonowało 130 oddziałów klasowych, w tym 60 w klasach I. W kolejnych latach szkolnych łączna liczba oddziałów wyniosła odpowiednio 127 i 123, w tym odpowiednio 60 i 62 w klasach I.

(akta kontroli str. 140-163, 197-216)

6. Na podstawie analizy wniosków o dofinansowanie przekazanych do Starostwa przez placówki oświatowe z terenu powiatu kłodzkiego ustalono, że nie dotyczyły one działań związanych z reformą edukacji. Szkoły na bieżąco składały wnioski odnośnie potrzeb remontowych i inwestycyjnych¹⁶. Wszystkie wykonane prace i zakupy dotyczyły i służyły poprawie funkcjonowania szkół, w tym również przygotowaniu szkół do przyjęcia podwójnego rocznika klas I w roku szkolnym 2019/2020.

(akta kontroli str. 365)

Na wydatki inwestycyjne dotyczące jednostek oświatowych przeznaczano odpowiednio: w 2016 r. - 814 177 zł, w 2017 r. - 4 322 266 zł, w 2018 r. - 1 876 318 zł. Natomiast na 2019 r. zaplanowano kwotę 40 000 zł¹⁷.

(akta kontroli str. 164-196)

Wicestarosta Kłodzki wskazał, że powiat kłodzki w ostatnich trzech latach dokonywał niezbędnych remontów i inwestycji również pod kątem przygotowania szkół do przyjęcia tzw. „podwójnego rocznika” uczniów klas pierwszych. Wicestarosta Kłodzki wskazał również, że po skończeniu etapu edukacyjnego przez uczniów tzw. „podwójnego rocznika”, sytuacja demograficzna wróci do liczby uczniów z roku szkolnego 2017/2018. Wtedy ponownie trzeba będzie dokonać gruntownej analizy sieci szkół pod kątem jej reorganizacji.

(akta kontroli str. 361-364)

W ocenie NIK nie można w pełni zgodzić się z powyższym stanowiskiem Wicestarosty Kłodzkiego, gdyż należy mieć na uwadze, że tzw. „podwójny rocznik” skończy edukację za 3-4 lata (absolwenci gimnazjów) i za 4-5 lat (absolwenci szkół podstawowych), a wówczas do szkół prowadzonych przez powiat kłodzki trafi 1,5 rocznika tzw. sześciolatek (czyli uczniowie, którzy poszli do szkoły jako dzieci sześciolatek).

W Wieloletnich Prognozach Finansowych Powiatu Kłodzkiego nie przewidziano przedsięwzięć (zadań inwestycyjnych, remontowych i organizacyjnych) mających związek z wprowadzeniem zmian w systemie oświaty. Nie przyjmowano również w powiecie kłodzkim innych planów, programów i harmonogramów w przedmiotowym zakresie. Wicestarosta Kłodzki wyjaśniła, że od wielu lat liczba uczniów w szkołach ulegała zmniejszeniu w związku z niżem demograficznym. Dyrektorzy szkół na bieżąco zgłaszają potrzeby finansowe mające na celu polepszenie warunków lokalowych i wyposażenia, a także potrzeby kadrowe. Nie są one jednak bezpośrednio związane z reformą systemu oświaty.

(akta kontroli str. 361-364)

7. Starostwo nie kierowało zaleceń do dyrektorów szkół, dotyczących dostosowania warunków lokalowych i wyposażenia, a także warunków kadrowych do potrzeb kształcenia absolwentów gimnazjów i szkół podstawowych.

Z wyjaśnień Wicestarosty Kłodzkiego wynikało, że w październiku 2015 r. Starostwo przeprowadziło analizę sieci szkół prowadzonych przez powiat kłodzki. Ponadto kilka razy w roku dokonywano analizy stanu funkcjonowania szkół i placówek oraz przygotowywano analizy na posiedzenie Komisji Edukacji Rady Powiatu Kłodzkiego dotyczące: funkcjonowania szkół i placówek oświatowych, stopnia przygotowania do

¹⁶ Złożono 238 pism (78 w 2016 r., 78 w 2017 r., 82 w 2018 r.) w sprawie remontów, inwestycji, zakupów rzeczowych dotyczących remontów sal lekcyjnych, pracowni przedmiotowych, sal gimnastycznych, bibliotek szkolnych, toalet, łazienek, szatni.

¹⁷ W budżecie powiatu zaplanowano kwotę 865 376 zł na ewentualne potrzeby w zakresie zadań oświatowych.

rozpoczęcia roku szkolnego, w tym oceny stanu technicznego budynków, remontów i inwestycji przeprowadzonych w ostatnim roku szkolnym, kwalifikacji kadry pedagogicznej. Wicestarosta Kłodzki wskazał również, że w październiku każdego roku przygotowana jest informacja dla radnych powiatu kłodzkiego na temat stanu realizacji zadań oświatowych. Starosta Kłodzki średnio dwa razy w roku zwołuje i przeprowadza narady dyrektorów szkół, podczas których omawiane są najważniejsze sprawy dotyczące funkcjonowania szkół i placówek, a w lutym każdego roku podejmowana jest uchwała Zarządu Powiatu Kłodzkiego w sprawie ustalenia liczby oddziałów klas pierwszych, w której zawarta jest informacja na temat planowanej liczby klas I w poszczególnych szkołach, określająca tzw. nabór minimalny oraz maksymalny oraz kierunki kształcenia w poszczególnych zawodach. Wicestarosta Kłodzki wskazał ponadto, że baza lokalowa szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez powiat kłodzki jest dużo większa niż wynikałoby to z potrzeby zabezpieczenia miejsca dla liczby uczniów, którzy uczęszczają do szkół. Powiat Kłodzki po dokonaniu analizy sieci szkół w 2015 r. nie przeprowadził reorganizacji sieci szkół w powiecie kłodzkim, w związku z tym przyjęcie podwójnej ilości uczniów w szkołach nie stanowi organizacyjnego i lokalowego problemu. Szkoły dysponują wystarczającą ilością pomieszczeń i klasopracowni, aby zapewnić warunki do nauki podwójnej liczby uczniów klas pierwszych.

(akta kontroli str. 361-364)

8. Starostwo nie kierowało zaleceń do dyrektorów szkół, prowadzonych, przez powiat kłodzki, dotyczących przygotowania wyposażenia i poprawy warunków lokalowych oraz kadrowych do potrzeb kształcenia absolwentów gimnazjów i szkół podstawowych od roku szkolnego 2019/2020. Natomiast dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez powiat kłodzki przedstawili planowaną ilość oddziałów klas I po gimnazjum oraz szkole podstawowej.

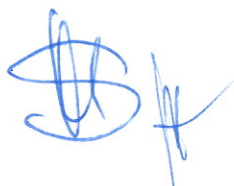
Z harmonogramu działań Starosty Kłodzkiego wynikało, że w lutym 2019 r. zostanie podjęta przez Zarząd Powiatu Kłodzkiego uchwała w sprawie ustalenia liczby oddziałów klas pierwszych w roku szkolnym 2019/2020. W marcu 2019 r. zostaną podane do publicznej wiadomości szczegółowe informacje dotyczące rekrutacji do szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez powiat kłodzki.

(akta kontroli str. 360-364, 369)

9. Do dnia zakończenia kontroli nie zostały określone potrzeby kadrowe prowadzonych przez powiat kłodzki szkół na rok szkolny 2019/2020. W Starostwie nie przeprowadzono analizy potrzeb kadrowych w szkołach w związku ze zmianami w systemie oświaty, w szczególności przyjęciem tzw. „podwójnego rocznika” (nauczyciele przedmiotów ogólnych czy nauczyciele przedmiotów zawodowych). Brak analiz organu prowadzącego w tym zakresie może wiązać się z ryzykiem nieodpowiedniego (niewystarczającego) przygotowania szkół do właściwego ich funkcjonowania od 1 września 2019 r., co w konsekwencji może to powodować pogorszenie warunków i organizacji nauczania.

Zdaniem NIK należy rozważyć podjęcie przez organ prowadzący działań w zakresie bilansu potrzeb kadrowych. Brak analiz w tym zakresie może wiązać się z ryzykiem nieodpowiedniego (niewystarczającego) przygotowania szkół do właściwego ich funkcjonowania od 1 września 2019 r.

Jak wyjaśniła Wicestarosta Kłodzki, dyrektorzy szkół zapewniają, że kadra nauczycielska zatrudniona w danej szkole stanowi odpowiednie zaplecze do realizacji większej ilości godzin lekcyjnych. W powiecie kłodzkim nie było przypadku wystąpienia przez dyrektora szkoły i odmowy przez organ prowadzący sfinansowania dodatkowych etatów nauczycielskich planowanych przez dyrektora

szkoły w związku z wprowadzonymi lub planowanymi zmianami związanymi z reformą oświaty, w tym: kumulacją roczników ubiegających się o miejsce w szkołach od 1 września 2019 r.

(akta kontroli str. 360-364)

Dyrektor Wydziału Oświaty Starostwa wskazał, że w latach 2016-2018 liczba tworzonych oddziałów klas I zmniejszała się i dyrektorzy szkół ograniczali często wymiar etatów zatrudnianym nauczycielom. Podał również, że w związku ze zwiększającym się naborem uczniów w roku 2019/2020 dyrektorzy szkół zapewniają zatrudnienie nauczycieli w sposób wystarczający, związany z organizacją większej liczby godzin lekcyjnych.

(akta kontroli str. 368)

10. Powiat Kłodzki prognozował liczbę uczniów klas I na podstawie informacji o zmniejszającej się rokrocznie liczbie uczniów kończących gimnazja (informacja sporządzona na podstawie zdawalności egzaminu gimnazjalnego umieszczona na stronie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu) oraz propozycji od dyrektorów szkół. Natomiast w sprawozdaniach o realizacji zadań oświatowych, składanych Radzie Powiatu Kłodzkiego przez Zarząd Powiatu Kłodzkiego, nie zawarto takich danych, nie przedstawiano prognozowanej liczby uczniów klas I. Znajdowały się tam wyłącznie informacje o liczbie uczniów ogółem w szkołach prowadzonych przez powiat kłodzki.

(akta kontroli str. 360-364, 368-369)

W latach 2016-2018 Starostwo monitorowało sytuację lokalową oraz kadrową dotyczącą przygotowania szkół do przyjęcia podwójnej ilości uczniów klas I w prowadzonych szkołach ponadpodstawowych poprzez zbieranie informacji od dyrektorów szkół na naradach dyrektorów. W dniu 27 listopada 2018 r. Wydział Oświaty Starostwa wystosował pisma do gmin znajdujących się na terenie powiatu kłodzkiego z prośbą o podanie liczby absolwentów szkół podstawowych i gimnazjów w czerwcu 2019 r. Zebrane informacje pozwoliły ustalić, że 1315 uczniów ukończy szkołę podstawową, a 1143 uczniów ukończy gimnazjum, co daje łączną liczbę 2458 uczniów. W dniu 12 grudnia 2018 r. odbyła się narada z dyrektorami szkół ponadpodstawowych dotycząca przygotowania szkół do przyjęcia podwójnego rocznika absolwentów. Ustalono liczbę klas pierwszych, którą dyrektorzy poszczególnych szkół są w stanie otworzyć w roku 2019/2020. Z informacji zebranych przez Wydział Oświaty Starostwa wynikało, że 85,8% uczniów powiatu kłodzkiego rozpocznie naukę w szkołach prowadzonych przez powiat kłodzki, a pozostali uczniowie wybiorą szkoły, zlokalizowane na terenie powiatu kłodzkiego, prowadzone przez inne podmioty.

(akta kontroli str. 368-369)

Starostwo umieszczało na stronie internetowej powiatu kłodzkiego informacje dotyczące naborów do szkół ponadgimnazjalnych w poszczególnych latach szkolnych¹⁸, o planowanej ilości klas pierwszych oraz przewidzianych kierunkach kształcenia na następny rok szkolny. W poprzednich latach szkolnych, tj. od 2015/2016 do 2017/2018, dyrektorzy szkół corocznie organizowali kampanię informacyjną dotyczącą naboru do szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych poprzez spotkania z rodzicami, organizację tzw. dni otwartych szkoły, szeroką promocję szkoły w prasie, Internecie, organizację pikników edukacyjnych.

(akta kontroli str. 360-364)

¹⁸ W latach szkolnych 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018 oraz 2018/2019.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wrocław, dnia 10 stycznia 2019 r.

Kontroler:
Marian Karbarz

Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Dyrektor
DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu
z up.

.....
podpis

